

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра міжнародної економіки та туризму

Г.О. Горіна
О.А. Ніколайчук

ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

**Кривий Ріг
2019**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра міжнародної економіки та туризму

Г.О. Горіна
О.А. Ніколайчук

ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародної економіки та
туризму
Протокол № 9
від “10” грудня 2018 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 3
від “31” січня 2019 р.

**Кривий Ріг
2019**

УДК 339.13.021 (076.5)
ББК 65.42-24я73
Г 67

Рецензенти:

О.В. Неізнана - канд. екон. наук, доцент;
Р.П. Никифоров - канд. техн. наук, доцент.

Горіна Г.О.

Г 67 Основи туризмознавства [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / Г.О. Горіна, О.А. Ніколайчук ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. міжнар. економіки та туризму. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2018. – 48 с.

Методичні рекомендації призначені для студентів всіх форм навчання і покликані допомогти студентам організувати вивчення дисципліни «Основи туризмознавства» завдяки інформації щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань для самостійного вивчення та розподілу балів за видами робіт, що виконуються студентами протягом вивчення дисципліни. Методичні рекомендації містять перелік питань для підготовки до підсумкового контролю та перелік основної та додаткової літератури.

УДК 339.13.021 (076.5)
ББК 65.42-24я73

© Горіна Г.О., Ніколайчук О.А., 2019
© Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	16
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування та розвитку туризму	17
Змістовий модуль 2. Туризм як вид господарської діяльності	21
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	31
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування та розвитку туризму	32
Змістовий модуль 2. Туризм як вид господарської діяльності	36

ВСТУП

Туристична галузь відіграє важливу роль у розвитку національної економіки держави з огляду на її можливість забезпечити виконання економічних, соціальних, гуманітарних функцій, створити передумови для прискореного зростання суміжних секторів. В умовах глобалізації світового господарства, просторової дифузії інновацій, поступовій інтеграції туристичних ринків, включення їх у єдиний відтворювальний процес, об'єктивно обумовлений поглибленням міжнародного поділу праці, інтернаціоналізацією капіталу, запровадження загальних стандартів і технологій обслуговування, національний ринок туристичних послуг стрімко розвивається, відбувається переоцінка туристської діяльності в світлі її довгострокового економічного та соціального впливу, прямого та опосередкованого стимулювання національного господарства.

Все це беззаперечно актуалізує необхідність вивчення дисципліни «Основи туризмознавства» здобувачами вищої освіти, які опановують спеціальності сфери туризму та гостинності.

Метою дисципліни є вивчення наукових основ туризмознавства, формування знань, умінь і навичок в галузі туризмознавства, вивчення функцій туризму та передумов здійснення туристичної діяльності.

Завданнями дисципліни є опанування комплексу знань з основ туризмознавства; розкриття історичних особливостей та сучасного стану розвитку туризму в Україні та світі; ознайомлення з основними напрямками розвитку туризмознавства, основними категоріями, підходами, принципами, методами, формами, функціями туризму; дослідження впливу основних чинників розвитку та факторів ризику у туризму.

ЧАСТИНА 1.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів спеціальностей 242 «Туризм», 241 «Готельно-ресторанна справа», 181 «Харчові технології»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	30
Практичні / семінарські, годин	24
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	96
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3,6
самостійної роботи студента	6,4
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль – вивчення наукових основ туризмознавства, формування знань, умінь і навичок в галузі туризмознавства, вивчення функцій туризму та передумов здійснення туристичної діяльності.

Завдання: опанування комплексу знань з основ туризмознавства; розкриття історичних особливостей та сучасного стану розвитку туризму в Україні та світі; ознайомлення з основними напрямками розвитку туризмознавства, основними категоріями, підходами, принципами, методами, формами, функціями туризму; дослідження впливу основних чинників розвитку та факторів ризику у туризмі.

Предмет: теоретичні засади туризму та їх практичне застосування у сфері туристичної діяльності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Історичні передумови виникнення та розвитку туризму

Тема 2. Класифікація видів та форм туризму

Тема 3. Туристичні ресурси

Тема 4. Основні туристологічні концепції

Тема 5. Туристична індустрія

Тема 6. Безпека туристичної подорожі

Тема 7. Державна політика та державне регулювання в галузі туризму

Тема 8. Організація туристичної діяльності

Тема 9. Міжнародне співробітництво у сфері туризму

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування та розвитку туризму					
Тема 1. Історичні передумови виникнення та розвитку туризму	14	2	2	-	10
Тема 2. Класифікація видів та форм туризму	16	4	2	-	10
Тема 3. Туристичні ресурси	16	4	2	-	10
Тема 4. Основні туризмологічні концепції	16	4	2	-	10
Разом за змістовим модулем 1	62	14	8	-	40
Змістовий модуль 2. Туризм як вид господарської діяльності					
Тема 5. Туристична індустрія	20	4	4	-	12
Тема 6. Безпека туристичної подорожі	14	2	2	-	10
Тема 7. Державна політика та державне регулювання в галузі туризму	20	4	4	-	12
Тема 8. Організація туристичної діяльності	20	4	4	-	12
Тема 9. Міжнародне співробітництво у сфері туризму	14	2	2	-	10
Разом за змістовим модулем 2	88	16	16	-	56
Усього годин	150	30	24	-	96

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – запитань і відповідь Історія розвитку туризму	2
2	Семінар з виконанням практичних задач Туризм: види та форми	2
3	Семінар – розгорнута бесіда Туристично-рекреаційні ресурси України та світу	2
4	Семінар – запитань і відповідь Моделі та концепції туризмології	2
5	Семінар з виконанням практичних задач Туристична індустрія України	2
6	Семінар з виконанням практичних задач Туристична індустрія світу	2
7	Семінар з виконанням практичних задач Безпека в туризмі	2
8	Семінар - запитань і відповідь Пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму	2
9	Семінар – запитань і відповідь Мережа державних органів інституційно-правового управління та регулювання розвитку туризму	2
10	Семінар запитань і відповідь Ліцензування та стандартизація туристичної діяльності	2
11	Семінар з виконанням практичних задач Договор на туристичне обслуговування	2
12	Семінар – розгорнута бесіда Міжнародне співробітництво у сфері туризму	2
Всього		24

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування та розвитку туризму			
Семінар – запитань і відповідь Тема 1. Історія розвитку туризму	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань:початковий етап; становлення туристичного бізнесу; туризм як галузь індустрії; монополізація туристичної індустрії; історія розвитку туризму в Україні. Джерела [1-5]. 2. Смотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семінар з виконанням практичних задач Тема 2. Туризм: види та форми	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань:класифікація видів туризму за метою; класифікація видів туризму за часовими характеристиками; класифікація видів туризму за територіальними ознаками; класифікація видів туризму за індивідуальними запитам; класифікація видів туризму за фінансовими можливостями. Джерела [1-3, 6, 8]. 2. Смотестування. 3. Підготовка відповідей на Кейс.	Тестування, розв'язання практичних завдань
Семінар – розгорнута бесіда Тема 3. Туристично-рекреаційні ресурси України та світу	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань:туристично-рекреаційні ресурси; історико-культурні рекреаційні ресурси; природні рекреаційні ресурси; туризм і екологія; туристичне районування світу; туристичне районування України. Джерела [1-3, 13, 16, 17, 21, 24]. 2. Смотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді. 4. Підготовка відповідей на Кейс.	Проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Семінар – запитань і відповідь Тема 4. Моделі та концепції туризмології	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: модель туриста за ЖафаромЖафарі; Модель туризму за ЖафаромЖафарі; Концепція туризму як зустрічі; Теорія периферії В. Крісталера; Теорія дифузії інновацій; Модель циклу еволюції туристичного простору Р.В. Бутлера; Концепція туристичного простору; Концепція туристичної функції; Концепція району (території) туристичної активності; Концепція територіальних рекреаційних систем; Концепція перцепції простору (ландшафту); Концепція туристичної урбанізації; Теорії конфлікту в туризмі; Концепція функції туризму. Джерела [1-3, 14]. 2. Смотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Разом змістовий модуль 1	40		
Змістовий модуль 2. Туризм як вид господарської діяльності			
Семінар з виконанням практичних задач Тема 5. Туристична індустрія	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань:зміна структури туристичних потоків в Україні; стрімкий розвиток інформаційних технологій в туризмі; формування турпродукту за видами потреб туриста; диверсифікація видів туристичної діяльності туристичних фірм. Джерела [1-3, 10, 11]. 2. Смотестування.	Тестування, розв'язання практичних завдань

		3. Підготовка відповідей на Кейс.	
Семінар з виконанням практичних задач Тема 6. Туристична індустрія світу	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: просторова поляризація та дифузія, глобалізація туризму та інтеграція ринків туристичних послуг; транснаціоналізаційні процеси ринку туристичних послуг; поширення сталого розвитку туризму; кластерізація; посилення конкурентного суперництва. Джерела [1-3, 10, 11]. 2. Самотестування. 3. Підготовка відповідей на Кейс.	Тестування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням практичних задач Тема 7. Безпека в туризмі	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: безпека туристичних подорожей як умова їх організації та здійснення; фактори ризику в туризмі; туризм і довкілля; специфічні чинники ризику. Джерела [1-3, 15, 16]. 2. Самотестування. 3. Підготовка відповідей на Кейс.	Проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Семінар - запитань і відповідь Тема 8. Пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: удосконалення правових засад регулювання відносин у галузі туризму; забезпечення становлення туризму як високорентабельної галузі економіки України, заохочення національних та іноземних інвестицій у розвиток індустрії туризму, створення нових робочих місць; розвиток в'їзного та внутрішнього туризму, сільського, екологічного (зеленого) туризму; розширення міжнародного співробітництва, утвердження України на світовому туристичному ринку. Джерела [1-3, 7, 9, 10, 12, 13]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семінар – запитань і відповідь Тема 9. Мережа державних органів інституційно-правового управління та регулювання розвитку туризму	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Департамент туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України; Українське агентства зі стандартизації ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»; Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. Джерела [1-3, 7, 9, 10, 12, 13]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семінар запитань і відповідь Тема 10. Ліцензування та стандартизація туристичної діяльності	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: забезпечення відповідно до законодавства ліцензування туроператорської діяльності; забезпечення ведення Ліцензійного реєстру суб'єктів туроператорської діяльності Мінекономрозвитку; здійснення стандартизації туристичних послуг та проведенні робіт з питань реалізації функцій технічного регулювання. Джерела [1-3, 7, 9, 10, 12, 13]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семінар з виконанням практичних задач Тема 11. Договір на туристичне обслуговування	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: істотні умови договору на туристичне обслуговування; внесення змін до договору на туристичне обслуговування; договір на екскурсійне обслуговування; договір на готельне обслуговування; Джерела [1-3, 7, 9, 10, 12, 13]. 2. Самотестування. 3. Розв'язання практичних завдань за індивідуальними варіантами.	Тестування, розв'язання практичних завдань

Семінар – розгорнута бесіда Тема 12. Міжнародне співробітництво у сфері туризму	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність міжнародної співпраці та координації у сфері туризму, Всесвітня туристична організація, Всесвітня рада з туризму та подорожей. Джерела [1-3]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді. 4. Підготовка відповідей на Кейс.	Проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Разом змістовий модуль 2	56		
Разом	96		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності											
	Загальні						Предметно-спеціальні					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1. Знання історичних особливостей та сучасного стану розвитку туризму в Україні та світі.			+				+					+
2. Знання теоретичних основ туризму, а саме: організаційних форм та видів туризму, функцій туризму та факторів його розвитку.				+				+				
3. Знання диференційованих теоретичних концепцій і моделей, які застосовуються при дослідженні туризму.					+				+			
4. Розуміння принципів організації туристичної індустрії, форм організації маркетингових досліджень в туризмі.		+									+	
5. Уміння здійснювати маркетингові дослідження в туризмі, використовувати методи збору та аналізу маркетингової інформації.				+								+
6. Уміння володіти основами організації туристичного бізнесу, адміністративно-управлінського механізму регулювання туристичної діяльності.					+			+				
7. Уміння застосовувати функції та методи менеджменту в туристичній діяльності										+		
8. Здатність використовувати інформаційні системи управління в туристичній галузі.		+										

9. Здатність визначати ефективність інвестиційних проектів у туризмі .					+				+			
--	--	--	--	--	---	--	--	--	---	--	--	--

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2		2			4
Тема 2	2		2			4
Тема 3	2		2			4
Тема 4			2	3		5
Разом змістовий модуль 1	6		8	3		17
Змістовий модуль 2						
Тема 1	2	2				4
Тема 2	2	2				4
Тема 3	2	2				4
Тема 4	2		2			4
Тема 5	2		2			4
Тема 6	2		2			4
Тема 7	2	2				4
Тема 8	2	2		3		5
Разом змістовий модуль 2	14	10	6	3		33
Разом						50

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	
0-34	F	2, «незадовільно»

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Базова

1. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Підручник. 2-вид. перероб. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
2. Тонкошкур М. В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Організація туризму» (Основи туризмознавства) / М. В. Тонкошкур, В. В. Абрамов, Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 134 с. 2- вид. перероб. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
3. Туризмологія (теорія туризму). Навчально-методичний посібник зі спецкурсу. / Пазенюк В.С., Федорченко В.К., Кручек О.А., Мініч І.М. – К.: КУТЕП, 2010. – 70 с.

Допоміжна

4. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч./ В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. – Харків : Видавництво «Форт», 2010. – 286 с.: іл.
5. Биржаков М. Б. Введение в туризм. Издание 9-е, переработанное и дополненное / М. Б. Биржаков – СПб.: «Издательский дом Герда», 2007. – 576 с.
6. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.Л. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2004. - 272 с
7. Дурович А.П. Маркетинг в туризме : учеб. пособие / А.П. Дурович. – Мн. : Новое знание, 2005. – 496 с.
8. Зорин И.В. Энциклопедия туризма / И.В. Зорин, В.А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 368 с.

9. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг: навч. посіб. / О.Б. Моргулець. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 384 с.
10. 190. Морозов М.А. Экономика туризма: учебник / М.А. Морозов, Н.С. Морозова, Г.А. Карпова, Л.В. Хорева. – М.: Федеральное агентство по туризму, 2014. – 320 с
11. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма; Учебник / В. А. Квартальнов. – М.: «Финансы и статистика», 2003. – 672с.
12. Кирилова О. Маркетинг на ринку туристичних послуг / О. Кирилова // Маркетинг в Україні. – 2009. - №3. – С. 57-59.
13. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 298 с.
14. Туризмолія: концептуальні засади теорії туризму: науково-навчальне видання. – К.: КУТЕП, 2008. -825 с.
15. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії : навч. посіб. / Н.В. Чорненька. – Київ : Атіка, 2006. – 264 с.

Інформаційні ресурси

16. Закон України «Про курорти» від 05.10.2000 № 2026-III [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>
17. Закон України «Про Туризм» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
18. Хартія туриста від 01.01.1985 [Електронний ресурс] // Всесвітня туристична організація. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_640
19. Глобальний етичний кодекс туризму від 01.10.1999 [Електронний ресурс] // Всесвітня туристична організація. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/983_001
20. Гагська декларація Міжпарламентської конференції по туризму від 14.04.1989 [Електронний ресурс] // ООН. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_904
21. Туристична асоціація України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.tau.org.ua>
22. Українська асоціація активного та екологічного туризму [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uaeta.org>
23. Громадська спілка «Асоціація сприяння розвитку винного та гастрономічного туризму в Україні» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://awgt.nuft.edu.ua/page/view/protocol>
24. Спілка сприяння розвитку сільському зеленому туризму [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.greentour.com.ua>
25. Асоціація готельних об'єднань та готелів міст України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mydim.ua/information/union/hotelinua/>
26. The World Tourism Organization [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www2.unwto.org>.
27. The World Travel and Tourism Council [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.wttc.org>.

ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Тема 1. Історія розвитку туризму

Семінар – запитань і відповідь

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Початковий етап розвитку туризму.
2. Етап становлення організованого туризму.
3. Етап формування індустрії туризму.
4. Етап масового туризму та глобалізації туристичної індустрії.
5. Історія розвитку туризму в Україні.

2. Індивідуальне тестування.

3. Понятійний диктант.

Тема 2. Туризм: види та форми

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Класифікація видів туризму за метою.
2. Класифікація видів туризму за часовими характеристиками, терміном та тривалістю.
3. Класифікація видів туризму за індивідуальними запитам.
4. Класифікація видів туризму за фінансовими можливостями.
5. Організаційні форми та види туризму згідно Закону України «Про туризм».

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Кейс 1 - Створення агротуристичних кластерів – новий виток розвитку регіонів

Виставка "Агро-2017" є платформою для вдосконалення виробництва, впровадження інновацій та розвитку всіх сфер АПК України.

Щорічно аграрії з усього світу з'їжджаються на виставку, щоб обговорити можливості розвитку аграрного сектора, а також налагодити діалог із представниками українських асоціацій, малими та великими підприємствами, іноземними інвесторами. Саме на "Агро-2017" вирішується стратегія розвитку аграрного сектора на найближчі роки.

На форумі, організованому в рамках фестивалю, було піднято питання реалізації концепції розвитку сільських територій шляхом створення агорекреаційних кластерів.

П'ять унікальних агротуристичних кластерів України були презентовані в ході XXIX Міжнародної агропромислової виставки "Агро-2017":

- агроекологічний кластер "Медвін" у Іванківському районі Київської області;
- агротуристичний кластер "Диканька" в Диканському районі Полтавської області;

- агроекологічний кластер "Фрумушика-Нова" в Тарутинському районі Одеської області;
- агрорекреаційний кластер "Курорт" Коблево "в Березанському районі Миколаївської області;
- агротуристичний кластер "ГорбоГори" в Пустомитівському районі Львівської області.

Рациональне поєднання природного, трудового, виробничого, економічного, соціального, туристичного та екологічного потенціалу, реалізованого шляхом створення відповідних кластерів, дає регіону можливість розвиватися в єдиному ключі і створювати нові цікаві турпродукти.

Наприклад, реалізація проекту "Агроекологічний кластер" Медвін "дасть змогу дрібним виробникам сільгосппродукції регіону реалізувати свою продукцію на місці, а їх виробничі потужності можуть стати об'єктами туристичного показу.

Залучення державної підтримки та заохочення інвесторів дадуть змогу побудувати сучасну соціально-побутову інфраструктуру для сільських громад, а також створити нові робочі місця для жителів сіл, що межують із зоною відчуження.

Питання:

1. Оцініть перспективи розвитку сільського, зеленого туризму в Україні.
2. Який туристичний район України є найбільш придатним для розвитку агротуризму в Україні?
3. Які переваги отримає сільська громада у разі розвитку агротуризму?

Кейс 2 - Зелений туризм: нині це модно!

Сільський зелений туризм є популярним серед туристів з усього світу вже тривалий час. В Україні цей вид відпочинку сьогодні є не дуже затребуваним, проте щороку він стає дедалі популярнішим.

Події, що відбуваються в Україні протягом трьох останніх років, значно змінили туристичну картину країни. Економічні проблеми і падіння доходів українців сприяли розвитку внутрішнього туризму, а також підвищили попит відпочивальників на мандрівки до регіонів, що раніше не були популярними. Всього за даними Міністерства аграрної політики та продовольства України на території нашої країни є 1590 сільських садиб, готових приймати гостей і надавати різні послуги в галузі сільського туризму.

Найрозвиненішим щодо зеленого туризму є Західний регіон. До нього належать Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська та Чернівецька області. Тут найбільше садиб, господарі яких готові запропонувати свої послуги туристам, – 1077 сільських господарств, більшість яких розташовано на території Волинської, Закарпатської та Івано-Франківської областей. Відпочивати в цьому регіоні можна будь-якої пори. Взимку туристів приваблює катання на лижах, а також змога долучитися до українських традицій, наприклад, зустріти Різдво та Новий рік у напружуд колоритній атмосфері. Теплої пори головною перевагою цих місць є надзвичайно красива природа та свіже гірське повітря. Крім цього, в селах Західного регіону можна ближче познайомитися з українською культурою, місцевими звичаями і смачною традиційною кухнею.

Друге місце за популярністю посідає Центральний регіон. Сільський туризм розвивається тут досить активно. У Київській, Дніпропетровській, Житомирській, Кіровоградській, Полтавській, Черкаській, Чернігівській та Сумській областях є 273 садиби, що можуть приймати туристів.

Поділля не відстає від своїх сусідів: Вінницька, Тернопільська та Хмельницька області можуть запропонувати 130 сільських садиб. Більшість з них знаходиться в Хмельницькій області. Відпочинок у цих краях приносить не тільки естетичне задоволення, а й позитивно впливає на фізичний і духовний стан людини. Господарі садиб пропонують

порибалити, піти по гриби та ягоди, покататися верхи, погуляти лісом, а також виготовити сувеніри з природних матеріалів і спекти домашній хліб у печі. Крім цього, увагу багатьох туристів приваблюють цікаві пам'ятки.

У зв'язку з подіями, які відбуваються в Україні протягом останніх трьох років, сільський туризм у Східному регіоні, а саме в Донецькій, Луганській і Харківській областях, перебуває в не дуже доброму стані. Наразі тут розташовано 30 сільських садиб, 25 з яких знаходяться в Харківській області. Саме тут, у селищі Старий Салтів, є Печенізьке водосховище – одне з найпривабливіших місць для туристів. Залишати цей регіон без уваги не можна, але й розглядати його як вдалу можливість для розвитку зеленого туризму нині не варто.

У різних областях гостям пропонують різні варіанти житла: від кімнати в гостьовому будинку для однієї або двох осіб, до просторого дерев'яного котеджу, розрахованого на велику компанію або сім'ю. Ціни на відпочинок залежать від обраної садиби: кімната в гостьовому будинку може коштувати від 60 до 150 гривень з особи, за невеликий дерев'яний будинок потрібно буде заплатити від 500 гривень, оренда котеджу може сягати 1000 гривень і більше. Господарі можуть запропонувати одноразове, дворазове або триразове харчування вартістю від 40 гривень з особи до 300 гривень. За бажання гості можуть готувати собі самостійно.

Українська земля багата на мальовничі місця, пам'ятки архітектури та природні заповідники, а гостинність місцевих жителів не залишає байдужим жодного гостя. Сьогодні створюються організації, які сприяють розвитку українського сільського зеленого туризму і, можливо, в майбутньому саме він стане візитівкою нашої країни на міжнародному туристичному ринку.

Питання:

1. Які, на Вашу думку, існують переваги зеленого туризму у порівнянні з іншими видами туризму (наприклад рекреаційним, екскурсійним).
2. Чи відомі Вам приклади садиб, які приймають гостей і надають різні послуги в галузі сільського туризму?

Тема 3. Туристично-рекреаційні ресурси України та світу **Семінар – розгорнута бесіда**

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Туристично-рекреаційні ресурси.
 - 1.1. Історико-культурні рекреаційні ресурси.
 - 1.2. Природні рекреаційні ресурси.
 - 1.3. Туризм і екологія.
2. Туристичне районування світу.
3. Туристичне районування України.

2. Індивідуальне тестування.

3. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження

4. Обговорення Кейсів.

Кейс 1 - Італійську піцу визнали культурною спадщиною ЮНЕСКО

Мистецтво приготування неаполітанської піци отримало визнання ЮНЕСКО. Тепер воно є частиною Всесвітньої нематеріальної спадщини. Про це в четвер, 7 грудня 2017 р., повідомляє місцеве видання TheLocal.

Відповідне рішення було прийнято на черговій сесії Міжурядового комітету з охорони нематеріальної культурної спадщини ООН у Південній Кореї.

Це сталося після того, як близько двох мільйонів людей підписалися під відповідною петицією. Глава місцевої профспілки СерджіоМіккі пообіцяв, що в разі позитивного рішення експертів, заклади Неаполя роздаватимуть піцу на вулицях безкоштовно.

Італія з 2010 року домагалася особливого статусу для піци. І нарешті цьогогоріч чергова спроба увінчалася успіхом. Експерти високо оцінили мистецтво піццайолли, який, окрім приготування начинки й тіста, розтягує млинець до потрібного розміру, обертаючи і підкидаючи в руках.

Після визнання піци частиною всесвітньої нематеріальної спадщини очікується, що десятки шеф-кухарів в Неаполі будуть роздавати безкоштовну піцу для місцевих жителів і туристів.

Джерело: Корреспонент.net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.korrespondent.net/world/3928297-frantsuzkyi-bahet-khochut-vnesty-do-spysku-spadschyny-yunesko>

Кейс 2 - Французький багет хочуть внести до списку спадщини ЮНЕСКО

Пекарі Франції надихнулися успіхом неаполітанських піццайоло. Президент Франції ЕммануельМакрон пропонує внести багет до списку нематеріальної спадщини ЮНЕСКО.

"Ми повинні зберегти досконалість багета і нашу майстерність у його створенні, і тому його слід включити до списку всесвітньої спадщини", - сказав Макрон у п'ятницю в ефірі Europe1.

Він навів у приклад неаполітанську піцу, яка була внесена до списку ЮНЕСКО у грудні 2017 року.

"Я знаю наших пекарів - вони побачили, що неаполітанцям вдалося домогтися визнання піци спадщиною ЮНЕСКО. І вони запитали: "Чому б не багет?" І вони мають рацію", - сказав Макрон.

За його словами, багет є частиною повсякденного життя й особливою історією Франції.

Джерело: Корреспонент.net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.korrespondent.net/world/3915349-italiisku-pitsu-vyznaly-kulturnoui-spadschynoui-yunesko>

Питання:

1. Які страви національної української кухні, на вашу думку, необхідно визнати культурною спадщиною ЮНЕСКО? Аргументуйте свою відповідь.

2. Наведіть інші приклади страв країн світу, які є культурною спадщиною ЮНЕСКО.

3. Які культурні і природні об'єкти в Україні є претендентами до включення у список світової спадщини ЮНЕСКО?

Тема 4. Моделі та концепції туризмології

Семінар – запитань і відповідь

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Модель туриста за ЖафаромЖафарі.

2. Модель туризму за ЖафаромЖафарі.

3. Концепція туризму як зустрічі.
4. Теорія периферії В. Крісталера.
5. Теорія дифузії інновацій.
6. Модель циклу еволюції туристичного простору Р.В. Бутлера.
7. Концепція туристичної функції.
8. Концепція району (території) туристичної активності.
9. Концепція територіальних рекреаційних систем.
- 10 Теорії конфлікту в туризмі.

2. Індивідуальне тестування.

3. Понятійний диктант.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТУРИЗМ ЯК ВИД ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Туристична індустрія України Семінар з виконанням практичних задач

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Загальна характеристика суб'єктів туристичної індустрії
2. Туристичні агенти та туристичні оператори
3. Готелі, аналогічні засоби розміщення та їх класифікація
4. Ресторани, заклади харчування
5. Наземний, водний, авіаційний транспорт
6. Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок
7. Інші характерні для туризму види діяльності

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Кейс 1 – Як буде розвиватися туризм в Запорізькій області?

Запоріжжя – місто з багатою історико-культурною спадщиною. Прославлена Хортиця, монументальний Дніпрогес, мальовничі пейзажі та архітектурні пам'ятки – тут є все необхідне, щоб бути не менш привабливим для внутрішнього і в'їзного туриста, ніж нинішні популярні напрямки, такі як Львівщина або Одеса. Тепер для туристичного активу Запоріжжя важливо сформуванати якісний і конкурентоспроможний туристичний продукт і професійно презентувати його на українському ринку.

Анна Романова - голова підкомітету Верховної Ради з питань туризму, курортів та рекреаційної діяльності поділилася своїми думками про розвиток туризму в Запорізькій області:

«Для Запоріжжя, як і для інших міст, які розташовані на Дніпрі, зараз створилася унікальна можливість почати відроджувати річковий туризм. До річі, раніше він існував. Сотні пасажирських суден ще 20 років тому заходили у річковий порт міста. Зараз, на жаль, унікальне розташування на Дніпрі використовується містом не на повну: лише як виробничий ресурс для запорізької Дніпрогес, а не як транспортний шлях. Саме тому, я представила Запоріжжю концепцію відновлення судноплавства – як один з пріоритетних способів відновити туристичні потоки.

Не секрет, що в усьому світі саме річкові перевезення вважаються одними з пріоритетних для держави. Це вигідно як з точки зору розвантаження наземних шляхів, так і з точки зору створення робочих місць. Чим більше держава вкладає у річки, тим більше інвестиційна та туристична привабливість країни. А яка економія за рахунок ремонту доріг, які розвантажуються завдяки річкам! В Україні лише на Дніпрі розташовано біля 50-ти міст і містечок. Більшість з них – з підвищеним туристичним потенціалом. Наприклад, це Хортиця, Суботів, Канів... Ці міста зараз страждають від нестачі туристів. А в них, насправді, чудові умови для річкового туризму... Ми втрачаємо на тому, що не створюємо відповідних туристичних маршрутів.

Але проблема глобальна: за 25 років незалежності Україна втратила майже 2,5 тисячі кілометрів річок з глибинами, придатними для судноплавства. Тобто, в середньому замулюється, міліє, а частина і взагалі висихає до 100 км річок на рік. Це результат того, що держава не мала і, на жаль, досі не має стратегії розвитку річок. Крім того, досі умови розвитку судноплавства в Україні скоріше відлякують інвестора, аніж приваблюють. Збори та акцизи на паливо в Україні одні з найбільших у світі. При цьому кошти з них взагалі не йдуть на відновлення річкової інфраструктури. Треба розуміти, що річкову інфраструктуру якнайшвидше треба відновлювати, робити пільги для річкових перевезень та створювати привабливі умови для інвестора-перевізника, який відновить ту саму інфраструктуру».

Джерело: Асоціація індустрії гостинності України[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://aigu.org.ua/tourism_z.html

Питання:

1. Оцініть перспективи розвитку річкового туризму в Запорізькій області.
2. Визначте проблеми розвитку річкового туризму в Запорізькій області.
3. Які види туризму, на вашу думку, доцільно та перспективно розвивати в м. Запоріжжя та Запорізькій області?

Тема 6. Туристична індустрія світу

Семінар з виконанням практичних задач

1. Мережева форма організації міжнародного туристичного бізнесу.
2. Міжнародні готельні мережі.
3. Міжнародні ресторанні мережі.
4. Міжнародний авіаційний транспорт.

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*
2. *Індивідуальне тестування.*
3. *Практичні завдання.*

Кейс 1 –Подорожізізмістом, або як буде трансформуватися туристичний ринок

У бізнес-середовищі один із часто вживаних висловів – міняйся або помри.

Це правило вже застосовують буквально до всіх, навіть до найконсервативніших ринків. А у такій чутливій до настроїв клієнтів сфері, як туризм, тенденція набирає особливо великих обертів. Кардинальна трансформація туристичного ринку – неминуча реальність, яку треба негайно враховувати у всіх бізнес-процесах. Інакше традиційні компанії (туроператори, турагентства), які звикли стандартно продавати відпочинок в офісах за допомогою показу фото з каталогів, будуть вимушені стрімко поступитися своїми ринковими позиціями більш інноваційним компаніям.

На структурні зміни ринку впливають дві базові причини: зміна поколінь та невинний розвиток цифрових технологій.

По-перше, природним шляхом на авансцену замовників турпослуг виходять так звані мілленіали. Це вже зовсім інша за вподобаннями аудиторія, відмінна від традиційного поняття «турист», який звик до стандартних «пакетних» турів. Наприклад, у готель на морське узбережжя Туреччини. Тому для зручності, на відміну від звичного «турист», назву нову цільову аудиторію мандрівниками, що орієнтовані на подорожі зі змістом. Їм уже недостатньо поїхати у тур та просто заглядатися на нові краєвиди. Сьогодні інновації (а «завтра» – тим більше) й так дозволяють, умовно кажучи, подивитись будь-яку пам'ятку з різних кінців світу, не встаючи з дивану. Отже, при виборі подорожі для них вже мало візуалізувати пропозицію стандартною картинкою.

На перший план виходить вміння запропонувати мандрівнику важливе доповнення – як саме він може отримати нові враження, емоції, знання.

І ось тут стає важливим, по-друге – побудова інтегрованих каналів продажів туристичного продукту у поєднанні з використанням інноваційних технологій, які дозволяють зрозуміти та знайти відповідь на питання: «А в чому саме має потребу мандрівник?».

У світі відбувається глобальна консолідація різних туристичних сервісів з використанням цифрових технологій: замовлення квитків, готелів, екскурсій, формування великих баз даних про клієнтів тощо.

При цьому сучасний мандрівник вже досить чітко уявляє собі критерії якості туристичного продукту.

Тому для нової цільової аудиторії на перше місце досить швидко виходять загальні або спеціалізовані онлайн-агрегатори послуг (готельні послуги, перевезення, екскурсії тощо), отримання інформації у соцмережах, інші ком'юніті за інтересами тощо.

І все це – не звертаючись «фізично» у офіс турфірми.

З іншого боку, онлайн-агрегаторам туристичних послуг також доводиться трансформуватись. Їх завдання – знаходити важливу для аудиторії додаткову мотивацію купити продукт – максимально можливий підбір мандрівки під індивідуальні потреби. Тобто пропонувати не те, що вважає за потрібне продавець, а розуміти, за якими критеріями шукає інформацію споживач.

Саме такі агрегатори (інтегровані зі спеціалізованими сервісами) будуть здатні займати провідні ринкові позиції. Тому спеціалісти рекомендують максимально об'єднувати досвід всіх успішних постачальників туристичних сервісів, онлайн-платформ (пошукових та соцмереж), які працюють з великими масивами даних про клієнтів та їх уподобання, новинних сервісів тощо.

Існують різні прогностичні сценарії, як саме це станеться. Але підсумок один – на перший план вийдуть інноваційні компанії, які використовують інтегровані цифрові технології та пропонують у свої подорожах певний цікавий зміст.

А офіси стандартних туроператорів цілком можливо за 5-10 років почнуть пустувати.

Ірина Дворська

Джерело: Українська правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2018/11/21/234252/>

Питання:

1. Наведіть приклад онлайн-агрегаторів туристичних послуг. Які саме туристичні послуги вони консолідують та надають?

2. Проведіть соціопитування серед 15 респондентів та з'ясуйте, який відсоток віддає перевагу стандартним «пакетним» турам, а який використовує при плануванні подорожі туристичні Інтернет-сервіси.

3. Назвіть переваги придбання «пакетних» турів у офісах туристичних агенцій та переваги використання туристичних Інтернет-сервісів.

Тема 7. Безпека в туризмі

Семінар з виконанням практичних задач

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Безпека в галузі туризму: сутність та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності
2. Розташування країн світу на TheTravelRiskMap
3. Складова «Безпека та охорона» Індексу конкурентоспроможності країн у секторі подорожей і туризму

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Практичні завдання.*

Кейс 1 - Перша подорож за кордон: як підготуватися?

Перша подорож за кордон – це завжди дуже радісна й хвилююча подія водночас. З одного боку, так цікаво побачити та спробувати щось нове, розв'язитися і кардинально змінити обстановку. Але, з іншого, у новоспеченого туриста виникає *маса запитань і часом навіть страхів*. Як пройде переліт? Де я буду жити? Як бути з мовним бар'єром? Чи безпечно там, куди я збираюся їхати? Всі ми трохи боїмося того, про що недостатньо обізнані.

Ділимося деякими порадами, які будуть дуже корисними в першій мандрівці й допоможуть уникнути можливих проблем далеко від рідного міста.

Збирайте інформацію до початку поїздки.

Якщо ви берете пакетний тур в агентстві подорожей:

- постарайтеся дізнатися у співробітника максимум потрібної інформації, що стосується документів, трансферу, готелю, місцевості, в яку ви плануєте поїздки;
- не соромтеся задавати багато запитань, а ще краще, якщо з пакетом документів вам нададуть пам'ятку по країні, де буде прописана вся основна інформація від географічного розташування до особливостей менталітету місцевих жителів;
- уважно вивчіть останній пункт, аби уникнути проблем від незнання правил поведінки в країні, адже багато народів дуже ревно ставляться до традицій.

Якщо ви плануєте самостійну подорож за кордон:

- бронюючи квитки на транспорт і готель в інтернеті, також необхідно бути обережним. Заздалегідь перевірте інформацію про сервіс, через який будете здійснювати бронь, аби вас не обдурили шахраї;
- шукайте інформацію про місце вашої поїздки на туристичних форумах, в тематичних групах у соціальних мережах. На щастя, сучасні технології дозволяють актуальній інформації поширюватися миттєво, і ви завжди зможете не лише дізнатися свіжі відгуки, але й задати всі свої запитання досвідченим мандрівникам.

Продумайте ваш маршрут.

Зібравши достатньо інформації про визначні пам'ятки й екскурсійні програми, постарайтеся заздалегідь продумати ваш відпочинок: які місця вам хотілося б відвідати і як туди дістатися. Це дозволить зекономити дорожочинний час у відпустці.

Скачайте на телефон, планшет або інший зручний гаджет місцеву карту, по якій зможете орієнтуватися в незнайомому місті без страху загубитися.

Користуйтеся сейфом у номері.

Якою б цивілізованою країною ви не подорожували, не можна носити з собою великі суми грошей та оригінали документів (завчасно зробить копії). Так само, як і залишати їх у номері на видному місці, якими б привітними вам не здалися співробітники готелю.

Обирайте номер, в якому буде сейф і залишайте в ньому документи, більшу частину готівки, банківські картки та техніку. Також не варто привертати до себе увагу маргінальної частини місцевого населення дорогими прикрасами й аксесуарами.

Не бійтеся мовного бар'єру.

Якщо ви знаєте англійську й збираєтеся, наприклад, до Європи, то ніяких питань і не може бути, вас всюди зрозуміють, і дискомфорту ви не відчуєте. Але що робити, якщо ні ви, ні ваш опонент у спекотній азіатській чи африканській країні іноземною мовою не володієте? Звичайно, про все можна домовитися мовою жестів. Проте для більшої зручності *рекомендуємо завантажити розмовник*, який згодиться в більшості ситуацій: в аеропорту, готелі, кафе, на ринку.

Джерело: Mandromania - Подорожі як смак життя[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mandromania.com.ua/uk/persha-podorozh-za-kordon/>

Питання:

1. Які додаткові поради Ви можете запропонувати з метою забезпечення максимальної безпеки під час подорожі?
2. Куди необхідно звертатися при виникненні ситуації, яка загрожує безпеці туриста під час подорожі?
3. Ознайомтесь з останньою версією TheTravel&TourismCompetitivenessReport, складений світовим економічним форумом. Які п'ять країн згідно цього звіту є лідерами за показником «Безпека та охорона»?

Кейс 2 - МЗС запустив сервіс добровільної реєстрації українців під час подорожей - ДРУГ

Міністерство закордонних справ України запустило сервіс добровільної реєстрації українських громадян під час подорожей за кордон – "ДРУГ". Про це повідомляє Департамент консульської служба МЗС України на своїй сторінці у Facebook.

"Його призначення – надати співвітчизникам стислу інформацію про країну, до якої планується подорож, попередити про можливі лиха, які сталися або можуть настати в країні, а в разі потреби, пришвидшити розшук і надати сприяння українцям за кордоном", - йдеться у повідомленні.

Завантаживши додаток "ДРУГ" на смартфон, мобільний додаток відобразить найближчі закордонні дипломатичні установи України при переході у розділ "Карта світу", а при їх виборі – усі необхідні координати.

Розділ "Країни" поінформує про особливості країни вашої подорожі, митні правила, культурні та релігійні особливості, безпекову ситуацію.

Така система також дасть більш чітке уявлення про кількість українських громадян, які перебувають на території тієї чи іншої країни.

Джерело: Європейська правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/02/1/7076929/>

Питання:

1. Висловіть думку щодо необхідності застосування зазначеного сервісу. Обґрунтуйте свою відповідь.
2. Чи користувалися Ви сервісом «ДРУГ» раніше? Охарактеризуйте його зручність.

3. Зробіть власне передбачення, щодо перспектив популярності сервісу «ДРУГ» серед українців, які виїжджатимуть закордон. Обґрунтуйте свою відповідь.

Тема 8. Пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму **Семінар - запитань і відповідь**

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Шляхи реалізації та цілі державного регулювання в галузі туризму.
2. Основні пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму.
3. Інституційне забезпечення розвитку ринку туристичних послуг.

2. Індивідуальне тестування.

3. Понятійний диктант.

Тема 9. Мережа державних органів інституційно-правового управління та регулювання розвитку туризму **Семінар – запитань і відповідь**

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Діяльність Департаменту туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України в сфері туризму.
2. Діяльність Українського агентства зі стандартизації ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» в сфері туризму.
3. Діяльність Державної служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в сфері туризму.

2. Індивідуальне тестування.

3. Понятійний диктант.

Тема 10. Ліцензування туристичної діяльності **Семінар запитань і відповідь**

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Забезпечення відповідно до законодавства ліцензування туроператорської діяльності.
2. Забезпечення ведення Ліцензійного реєстру суб'єктів туроператорської діяльності Мінекономірозвитку.
3. Здійснення стандартизації туристичних послуг та проведенні робіт з питань реалізації функцій технічного регулювання.

2. Індивідуальне тестування.

3. Понятійний диктант.

Тема 11. Договір на туристичне обслуговування

Семінар з виконанням практичних задач

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Істотні умови договору на туристичне обслуговування.
2. Внесення змін до договору на туристичне обслуговування.
3. Договір на екскурсійне обслуговування; договір на готельне обслуговування.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання: заповніть Договір про надання туристичних послуг (на туристичне обслуговування)*, керуючись положеннями ст. 20 Закону України «Про туризм».

*Шаблон договору запозичено з сайту туристичного оператора TPG - <https://www.tpg.ua>

Додаток № 1

«Форма Договору про надання туристичних послуг (на туристичне обслуговування)» до Агентського договору

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ (НА ТУРИСТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ)

м. Київ

«__» _____ 2018 року

, в особі _____, який діє на підставі _____, гарантія надана _____ відповідно до договору про надання банківської гарантії № _____ від _____ року (розмір фінансового забезпечення складає _____ Євро) (далі – «Турагент»), який діє від імені та в інтересах Товариства з обмеженою відповідальністю «ТРЕВЕЛ ПРОФЕШНЛ ГРУП» на підставі Агентського договору (далі – «Туроператор»), з одного боку, та

Громадянин(ка) _____ (паспорт, серія, номер, зм та коли виданий, адреса реєстрації, ідентифікаційний номер, також дані всіх повнолітніх та неповнолітніх осіб, які беруть участь у Тури, в т.ч. Замовника Турпродукту, якщо він також є Туристом), який(і) діє(ють) за усним дорученням від імені Туристів

_____ (далі – «Турист», «Замовник Турпродукту»), з другого боку, які разом надалі іменуються «Сторони», а кожен окремо – «Сторона», керуючись статтями 901-907 ЦК України, статтями 295-305 ГК України, статтями 1824, 30, 32-34 Закону України «Про туризм», іншими нормативними актами, що регулюють відносини у сфері туристичної діяльності, уклали даний Договір про надання туристичних послуг (на туристичне обслуговування) (надалі – Договір) про наступне.

ТЕРМІНИ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ У ДОГОВОРІ

Ануляція Заявки – направлення Турагентом за вказівкою Замовника через Особистий кабінет відмова від отримання Турпродукту, вказаного в підтвердженій Туроператором Заявці, повністю або частково, а також зменшення кількості Туристів, внесення виправлень в імена та прізвища Туристів, зміна раніше погоджених та підтверджених Туроператором строків та об'ємів послуг.

Ваучер – документ, що видається Туроператором на виконання умов, визначених у цьому Договорі, який визначає кількість Туристів, яким надається Турпродукт, підтверджує право Туриста(ів) на розміщення в зазначеному готелі з певним типом харчування та класом номера у визначені дати. Ваучер не є формою письмового договору у розумінні статті 23 Закону України «Про туризм».

Візова підтримка – консультативні послуги та послуги з підготовки документів до посольства/консульства/міграційної служби, які Туроператор надає відповідно до акцептованої Заявки.

Дата закінчення Туру – дата закінчення споживання Туристом туристичних послуг, що входили до складу Турпродукту згідно з підтвердженою Туроператором та оплаченою Заявкою.

Дата початку Туру – дата, коли Турист скористався першою туристичною послугою, яка входить до складу Турпродукту згідно з підтвердженою Туроператором та оплаченою Заявкою.

Замовник Турпродукту – особа (Турист або інша фізична особа або юридична особа), яка здійснює замовлення Турпродукту для організації Туру і яка уклала цей Договір.

Заявка на бронювання (Заявка) – направлена Турагентом за вказівкою Замовника Туроператорові безвідклична оферта Замовника Турпродукту, що містить конкретні складові Турпродукту, інформацію, необхідну згідно з

- 1.2. Турагент надає Замовнику Турпродукту вичерпні, своєчасні, достовірні відомості про склад і характеристики послуг, що входять до Турпродукту.
- 1.3. Даний Договір є заявкою Туриста(ів) або іншого замовника Турпродукту на організацію Туру.
- 1.4. Замовник Турпродукту не має права використовувати надані Туроператором туристичні послуги з метою від'їзду з місця постійного проживання для працевлаштування, здійснення оплачуваної або підприємницької діяльності, та/або з метою зміни громадянства або отримання виду на проживання чи права на роботу в іншій країні або в сімейних справах.

2. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

2.1. Турагент зобов'язується:

2.1.1. Надати Тур, сформований Туроператором:

- а. до _____;
- б. для Туристів _____;
- с. на період з _____ по _____.

2.1.2. Турпродукт за цим Договором включає в себе наступний комплекс туристичних послуг:

а. Бронювання квитків для авіаційного перевезення до Країни перебування.

Маршрут: _____.

б. Тимчасове розміщення у готелі. Готель: _____.

Місцезнаходження готелю: _____.

Період розміщення: з _____ по _____ (____ ночей). Тип розміщення: _____.

Тип харчування: _____.

та/або

Готель: _____.

Місцезнаходження готелю: _____.

Період розміщення: з _____ по _____ (____ ночей).

Тип розміщення: _____.

Тип харчування: _____.

с. Трансфер.

Вид: індивідуальний/груповий; аеропорт-готель та/або готель-аеропорт *(необхідне підкреслити)*.

Кількість місць на трансфері: _____. Маршрут: _____.

Компанія, що забезпечує трансфер: _____.

Час відправлення трансферу: _____ год. (аеропорт-готель); _____ год. (готель-аеропорт).

Інформація про зміни зазначеного часу відправлення трансферу надається Замовнику Турпродукту, зокрема, але не виключно, засобами мобільного зв'язку (в т.ч. шляхом направлення повідомлень у месенджери), на інформаційному табло на рецепції готелю, на офіційному веб-сайті туроператора.

д. Екскурсійна програма

Перелік та види екскурсій, час їх проведення при їх замовленні у Туроператора вказується у Програмі туру, що формується та видається Туроператором та є невід'ємною частиною цього Договору.

е. Медичне страхування Туриста (-ів) та страхування від нещасного випадку, що підтверджується страховим полісом або Свідоцтвом страхової компанії ПрАТ «Європейське туристичне страхування» (місцезнаходження: м. Київ, вул. Спаська, 5), яке оформлюється безпосередньо Туроператором за допомогою програмного забезпечення «ІС: Підприємство», доступ до друку якого надається Турагенту після надходження на поточних рахунок Туроператора повної оплати Туру.

Даний Договір є заявкою Замовника Турпродукту на страхування Туриста і не потребує підписання додаткових документів. Турист вважається застрахованим з дати, вказаної в страховому полісі або Свідоцтві, страхування починає діяти від дати, вказаної в полісі або Свідоцтві. Підписанням цього Договору Турист засвідчує своє ознайомлення та згоду з умовами Генерального договору страхування G-10/13 від 11.04.2013 року, укладеного Туроператором зі страховою компанією ПрАТ «Європейське туристичне страхування» та Програмою страхування, які також розміщені на веб-сайті Туроператора www.tpg.ua та в куточку споживача Туроператора.

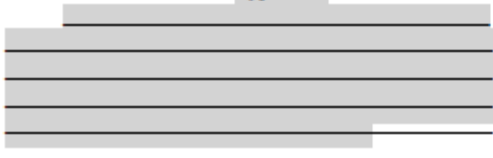
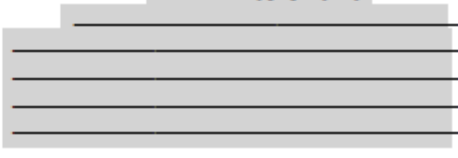
- строків Туру можлива тільки за попередньою письмовою згодою з Турагентом/Туроператором, за відсутності якої Туристу не буде надано розміщення в готелі при самостійному приїзді Туриста в готель раніше, чи пізніше узгодженого періоду.
- 2.3.8. Дотримуватися правил перевезення пасажирів, ручної поклажі і багажу, встановлених перевізником, а також іншими транспортними статутами, кодексами та відповідними підзаконними актами.
- 2.3.9. Дотримуватися правил виїзду з України і в'їзду в Україну, правил в'їзду до Країни перебування, виїзду з Країни перебування і правил перебування у Країні перебування, а також дотримуватися зазначених правил в країнах транзитного проїзду.
- 2.3.10. Дотримуватися законодавства Країни перебування, поважати її соціальний устрій, звичаї, традиції, релігійні норми, а також дотримуватися загальноприйнятих у Країні перебування норм моралі.
- 2.3.11. Дотримуватися під час Туру правил особистої безпеки.
- 2.3.12. Ставитися до майна третіх осіб з належною дбайливістю і обачністю, дотримувати встановлених третіми особами правила користування таким майном, не завдавати шкоди майну третіх осіб.
- 2.3.13. негайно інформувати Турагента/Туроператора, а також представників приймаючої сторони про ненадання або ненадлежащее надання послуг, що входять до Турпродукту з боку третіх осіб.
- 2.3.14. По завершенню Туру прибути або надати необхідні документи у визначені строки до посольства/консульства Країни перебування, яке видало візу, якщо це вимагалось умовами видачі візи.
- 2.4. **Замовник Турпродукту має право:**
- 2.4.1. Отримати при укладанні цього Договору інформацію, що надається Турагентом відповідно до вимог Закону України «Про туризм», Закону України «Про захист прав споживачів» та положень Договору.
- 2.4.2. Скористатися Турпродуктом відповідно до акцептованої Туроператором та оплаченої Заявки.
- 2.4.3. Відмовитися від виконання даного Договору за умови оплати Турагенту/Туроператору фактично понесених ними витрат за цим Договором.

3. ВАРТІСТЬ ПОСЛУГ ТА ПОРЯДОК ОПЛАТИ

- 3.1. Вартість Турпродукту та послуг Візової підтримки за цим Договором з урахуванням послуг Турагента та миль, які підлягають списання відповідно до умов Програми лояльності TravelProMiles, яка розміщена на сайті за посиланням <https://www.tpg.ua/ru/pages/TravelProMiles-Bolshe-putesbestvuesh-menshe-platishI.htm> та п.3.6. Договору становить на дату укладення даного договору _____ (_____) гривень, що є еквівалентом _____ євро/доларів США) згідно з комерційним курсом Туроператора, розміщеним на офіційному веб-сайті Туроператора. Вартість Турпродукту та послуг Візової підтримки (сплачується у гривнях за комерційним курсом Туроператора на день виставлення рахунку Туроператором. Вартість Турпродукту автоматично змінюється в разі зміни комерційного курсу Туроператора на день здійснення повної оплати вартості Турпродукту. Таке коригування не вважається змінами умов даного Договору.
- 3.2. Вартість Турпродукту та послуг Візової підтримки за цим Договором може бути змінена Туроператором/Турагентом в бік її збільшення не пізніше як за 20 днів до початку Туру в межах 5 % від загальної вартості послуг за цим Договором виключно у випадку істотних змін обставин: зміна термінів подорожі, непередбачене збільшення транспортних тарифів, введення нових або підвищення діючих ставок податків і зборів та інших обов'язкових платежів, різка (більше, ніж на 5 %) зміна курсу національних валют, підвищення вартості туристичних послуг в країні відвідування, непередбачуване збільшення витрат Туроператора/Турагента на організацію туру.
- 3.3. Замовник Турпродукту зобов'язаний своєчасно, у повному обсязі відповідно до умов цього Договору та виставленого рахунку оплатити Турагенту/Туроператору вартість Турпродукту та послуг Візової підтримки, але в будь-якому разі у строк, не пізніше, ніж за 14 (чотирнадцять) днів до Дати початку туру. У разі замовлення Турагентом у термін, менший, ніж за 14 (чотирнадцять) днів до Дати початку туру, повна оплата Турпродукту повинна бути здійснена протягом доби після Підтвердження Заявки Туроператором. В разі подання Заявки в період дії акційних пропозицій Туроператора, порядок та строки оплати визначаються відповідно до правил відповідної акції, затверджені Туроператором та доведеної до відома Турагента. Інший порядок розрахунків за окремою Заявкою може бути узгоджений Сторонами шляхом укладення додаткової угоди до цього Договору. Датою оплати Турпродукту вважається дата надходження грошових коштів із відповідним призначенням платежу на розрахунковий рахунок Туроператора. У разі недотримання термінів оплати, зазначених у цьому пункті, Туроператор залишає за собою право анулювати Заявку як неоплачену.

- маларії та отримав належну інформацію про організацію туру, його права, обов'язки та правила поведінки, умови страхування, порядок відшкодування завданих збитків, умови відмови від послуг та про правила перетинання державного кордону. Турист підтверджує ознайомлення з інформацією про необхідні для виїзду паспортні та візові документи та підстави відмови у в'їзді,
- 6.4. Замовник Турпродукту попереджений і згоден з тим, що у випадку настання об'єктивних причин/обставин можлива заміна Туроператором/Турагентом послуг, що входять у Турпродукт за акцептованою Заявкою Турагента (у тому числі заміна місця розміщення, перевізника, типу повітряного судна), на альтернативні послуги без погіршення якості та рівня обслуговування.
- 6.5. Замовник Турпродукту зобов'язується після надання туристичних послуг за даним Договором підписати Акт про надання послуг в офісі Турагента. У випадку не підписання або відмови від підписання Акту, послуги по закінченню вказаного строку вважаються наданими в повному обсязі, а Акт вважається таким, що підписаний обома Сторонами.
- 6.6. Будь-які зміни і доповнення до Договору дійсні лише за умови, якщо вони вчинені у письмовій формі і підписані належним чином уповноваженими на те представниками Сторін.
- 6.7. Надані туристом персональні дані для укладення цього Договору, що зазначені в ньому, використовуються Туроператором для формування цього Договору з туристом та супровідних документів для здійснення туристичної подорожі, а також для здійснення дій, пов'язаних з виконанням цього Договору. Підписанням цього Договору Турист надає згоду та підтверджує надання згоди особами, що подорожують з ним, на передачу його/їх персональних даних третім особам виключно з метою формування туристичного продукту та надання туристичних послуг. Вказані дані не використовуються Туроператором для формування бази персональних даних чи обробки персональних даних в розумінні Закону України «Про захист персональних даних».
- 6.8. Замовник Турпродукту надає згоду на те, що в тексті цього Договору його прізвище та ім'я можуть бути викладені також так, як і в його закордонному паспорті (латиницею), поряд із написанням кирилицею.

7. РЕКВІЗИТИ І ПІДПИСИ СТОРІН

Турагент:	Замовник Турпродукту:
	
	

Тема 12. Міжнародне співробітництво у сфері туризму Семінар – розгорнута бесіда

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність міжнародної співпраці та координації у сфері туризму.
2. Всесвітня туристична організація.
3. Всесвітня рада з туризму та подорожей.

2. Індивідуальне тестування.

3. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Тема 1. Історія розвитку туризму

Форми контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Історія розвитку туризму у країнах Східної Європи.
- 2) Історія розвитку туризму у Північній Америці.
- 3) Історія розвитку туризму у країнах Близького Сходу.
- 4) Географічні відкриття як двигун туризму.
- 5) Популяризація туризму.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Початковому етапу розвитку туризму характерні риси

А. розвиток торгівлі, розвиток релігій, розвиток культури і мистецтва, пізнання людиною природи, збільшення частки вільного часу

В. розвиток науково-технічного прогресу, створення туристичної інфраструктури, поява перших туристичних кадрів

С. поява державних та міжнародних туристичних організацій, розширення географії туристичних подорожей, швидке формування туристичної індустрії

Д. встановлення обов'язково оплачуваної відпустки для працюючих, туризм стає головною галуззю економіки багатьох країн, туризм стає масовим явищем у світі, доступним для більшості громадян розвинених країн

2. Перше туристичне агентство відкрив

А. Карл Різель

В. Джон Хертц

С. Томас Кук

Д. Вільям Фостер

3. Гальмування розвитку етапу формування індустрії туризму було спричинено

А. наслідки Першої світової війни

В. світовою економічною кризою 1929-1933 рр.

С. початком Другої світової війни

Д. усі відповіді вірні

4. Туризм на етапі становлення організованого туризму

А. характеризувався революційними перетвореннями в сфері виробництва

В. мав комерційну спрямованість туристичних фірм, що дозволяло вважати його галуззю бізнесу

С. був масовим явищем у світі, доступним для більшості громадян країн

Д. не був організованим, масовим явищем, а також не мав комерційної спрямованості

5. Туризм на етапі масового туризму та глобалізації туристичної індустрії

- A. характеризувався революційними перетвореннями в сфері виробництва
- B. мав комерційну спрямованість туристичних фірм, що дозволяло вважати його галуззю бізнесу
- C. був масовим явищем у світі, доступним для більшості громадян країн
- D. не був організованим, масовим явищем, а також не мав комерційної спрямованості

Тема 2. Туризм: види та форми

Форми контролю: тестування, розв'язання практичних завдань.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Космічний туризм.
- 2) Уфологічний туризм.
- 3) Паломницький туризм.
- 4) Подієвий туризм.
- 5) Круїзний туризм.
- 6) Екстремальний туризм.
 - 6.1 Водні види екстремального туризму.
 - 6.2 Наземні види екстремального туризму.
 - 6.3 Гірські види екстремального туризму.
 - 6.4 Повітряні види екстремального туризму.
 - 6.5 Екзотичні види екстремального туризму.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Екскурсійний туризм

- A. подорож із пізнавальною метою
- B. подорож із метою відпочинку, оздоровлення і лікування
- C. обслуговування клієнта під час виконання ним професійних обов'язків
- D. поїздки з метою побачень з рідними та близькими

2. Рекреаційний туризм

- A. подорож із пізнавальною метою
- B. подорож із метою відпочинку, оздоровлення і лікування
- C. подорож, яка має за мету виконання релігійних процедур, місій, відвідування святих місць
- D. поїздки з метою побачень з рідними та близькими

3. Діловий туризм

- A. туризм пов'язаний із фізичними навантаженнями, а іноді і з небезпекою для життя
- B. подорож із метою відпочинку, оздоровлення і лікування
- C. обслуговування клієнта під час виконання ним професійних обов'язків
- D. поїздки з метою побачень з рідними та близькими

4. Етнічний туризм

- A. подорож, яка має за мету виконання релігійних процедур, місій, відвідування святих місць
- B. подорож із метою відпочинку, оздоровлення і лікування
- C. обслуговування клієнта під час виконання ним професійних обов'язків

Д.поїздки з метою побачень з рідними та близькими

5. Спортивний туризм

А.туризм пов'язаний із фізичними навантаженнями, а іноді і з небезпекою для життя

В.поїздки з метою участі в спортивних заходах та підтримки улюблених команд

С.подорож із метою участі в громадських заходах (мітинги, демонстрації, публічні виступи, марші)

Д.екскурсії та подорожі з турботою про навколишнє середовище

Тема 3. Туристично-рекреаційні ресурси України та світу

Форми контролю: проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Національний природний парк «Азово-Сиваський» (Херсонська область).
- 2) Національний природний парк «Білоозерськ» (Київська, Черкаська області).
- 3) Національний природний парк «Білобережжя Святослава» (Миколаївська область).
- 4) Національний природний парк «Бузький Гард» (Миколаївська область).
- 5) Національний природний парк «Верхнє Побужжя» (Хмельницька область).
- 6) Національний природний парк «Верховинський» (Івано-Франківська область).
- 7) Національний природний парк «Вижицький» (Чернівецька область).
- 8) Національний природний парк «Великий Луг» (Запорізька область).
- 9) Національний природний парк «Галицький» (Івано-Франківська область).
- 10) Національний природний парк «Гетьманський» (Сумська область).

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Історико-культурні рекреаційні ресурси

А.фітолікувальні та кліматичні ресурси

В.історичні, історико-архітектурні пам'ятки, пам'ятки сучасної архітектури, унікальні споруди тощо

С.гірські ландшафти придатні для відпочинку та оздоровлення, морські узбережжя, береги річок та озер, придатні для приморського та пляжного відпочинку

Д. бальнеологічні, ландшафтні та пляжні ресурси

2. Природні рекреаційні ресурси

А.архітектурні й археологічні, наукові і промислові об'єкти або явища, спроможні задовольнити потреби людини в процесі туристичної діяльності

В.сукупність створених у процесі історичного розвитку певної території пам'ятників матеріальної і духовної культури, які є об'єктами туристського інтересу

С. гірські ландшафти придатні для відпочинку та оздоровлення, морські узбережжя, береги річок та озер, придатні для приморського та пляжного відпочинку

Д. усі відповіді вірні

3. Список об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні станом на 2017 рік налічує

- A. 11 найменувань
- B. 9 найменувань
- C. 5 найменувань
- D. 7 найменувань

4. 3-поміж українських об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО

- A. 3 є об'єктами культурного й 3 - природного типу
- B. 5 є об'єктами культурного й 2 - природного типу
- C. 7 є об'єктами культурного й 1 - природного типу
- D. 6 є об'єктами культурного й 1 - природного типу

5. До бальнеологічних рекреаційних ресурсів належать

- A. підземні порожнини, які утворюються в легкорозчинних осадових породах (вапняку, кам'яній солі, гіпсі)
- B. незаймані ділянки лісів, карсти, водоспади, провалля, кратери вулканів, гірські схили, окремі скелі чи вершини
- C. лікувальні мінеральні води та пелоїди (грязі)
- D. лісові ресурси та їх цілющий вплив на організм людини

Тема 4. Моделі та концепції туризмології

Форми контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Модель туристичних потоків між двома пунктами - відправки і кінцевого призначення.
- 2) Просторова модель подорожей і короткострокових поїздок з рекреаційними цілями.
- 3) Модель подорожі з метою відпочинку.
- 4) Полідестінаційна модель подорожей.
- 5) Модель сприйняття і освоєння туристичного простору.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Модель туриста за Жафаром Жафарі

- A. описує зміни, що відбуваються у психіці туриста в процесі підготовки до виїзду, перебування туриста і повернення до свого середовища проживання
- B. пояснює причини і мотиви вибору визначених місць і регіонів як територій, що служать для потреб відпочинку
- C. описує розвиток туристичного регіону відповідно до визначеного циклу, в якому можна виділити певні характерні етапи
- D. використовується для аналізу просторової організації і функціонування туризму в багатофункційних міських центрах

2. Теорія периферії В. Крісталера

- A. описує зміни, що відбуваються у психіці туриста в процесі підготовки до виїзду, перебування туриста і повернення до свого середовища проживання

В. пояснює причини і мотиви вибору визначених місць і регіонів як територій, що служать для потреб відпочинку

С.описує розвиток туристичного регіону відповідно до визначеного циклу, в якому можна виділити певні характерні етап

Д.використовується для аналізу просторової організації і функціонування туризму в багатофункційних міських центрах

3. Модель циклу еволюції туристичного простору Р.В. Бутлера

А. описує зміни, що відбуваються у психіці туриста в процесі підготовки до виїзду, перебування туриста і повернення до свого середовища проживання

В. пояснює причини і мотиви вибору визначених місць і регіонів як територій, що служать для потреб відпочинку

С.описує розвиток туристичного регіону відповідно до визначеного циклу, в якому можна виділити певні характерні етап

Д.використовується для аналізу просторової організації і функціонування туризму в багатофункційних міських центрах

4. Концепція району (території) туристичної активності

А. описує зміни, що відбуваються у психіці туриста в процесі підготовки до виїзду, перебування туриста і повернення до свого середовища проживання

В. пояснює причини і мотиви вибору визначених місць і регіонів як територій, що служать для потреб відпочинку

С.описує розвиток туристичного регіону відповідно до визначеного циклу, в якому можна виділити певні характерні етап

Д.використовується для аналізу просторової організації і функціонування туризму в багатофункційних міських центрах

5. Соціокультурною моделлю туризму за Жафаром Жафарі передбачено існування двох систем

А. системи центру та системи периферії

В. системи висилаючої (повсякдення) та системи приймаючої (неповсякдення)

С.експансивної системи та релокаційної системи

Д.системи експлорація та системи консолідації

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТУРИЗМ ЯК ВИД ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Туристична індустрія України.

Форми контролю: тестування, розв'язання практичних завдань.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1) Туристичний бренд України.

2) Календарний план-графік презентацій про туристичні можливості України під час виставково-ярмаркових заходів у сфері туризму на поточний рік.

3) Туристична індустрія України в період євроінтеграційних процесів.

4) Інвестиційна складова розвитку туристичної індустрії України на сучасному етапі.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Згідно Закону України «Про туризм» туристичні оператори

А. юридичні, а також фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють посередницьку діяльність з реалізації туристичного продукту та туристичних послуг інших суб'єктів туристичної діяльності

В. підприємства, функція яких полягає в основному в продажу права на користування певною послугою, яка надається іншими організаціями, в певний момент часу і на певних умовах

С. юридичні особи, для яких виключною діяльністю є організація та забезпечення створення туристичного продукту, реалізація та надання туристичних послуг

Д. підприємства, діяльність яких спрямована на здійснення продажів туристичних, екскурсійних, транспортних і готельних послуг населенню та комерційним клієнтам

2. Згідно Закону України «Про туризм» туристичні агенти

А. юридичні особи, для яких виключною діяльністю є організація та забезпечення створення туристичного продукту

В. юридичні, а також фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють посередницьку діяльність з реалізації туристичного продукту та туристичних послуг інших суб'єктів туристичної діяльності

С. підприємства, що комбінують дві або більше туристські послуги і продають їх через агентства або безпосередньо кінцевим споживачам як єдиний продукт

Д. підприємства, діяльність яких спрямована на організацію і формування турів

3. Мінімальний розмір фінансового забезпечення туристичного оператора згідно законодавства України має становити суму, еквівалентну не менше ніж

А. 2000 євро

В. 4000 євро

С. 20000 євро

Д. 40000 євро

4. Мінімальний розмір фінансового забезпечення туристичного агента згідно законодавства України має становити суму, еквівалентну не менше ніж

А. 2000 євро

В. 4000 євро

С. 6000 євро

Д. 8000 євро

5. Згідно ДСТУ 4268:2003 «інші колективні засоби розміщування»

А. оздоровчі засоби розміщування; табори праці та відпочинку

В. готелі та аналогічні готелям засоби розміщування

С. помешкання, призначені для відпочинку; майданчики для кемпінгу; стоянки морського та річкового транспорту

Д. кімнати, орендовані в сімейних будинках

Тема 6. Туристична індустрія світу.

Форми контролю: тестування, розв'язання практичних завдань.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1) Транснаціоналізація та кластерізація як сучасні тенденції розвитку туристичної індустрії світу.

2) Потенціал та перспективи розвитку країн «периферії» туристичної індустрії світу.

3) Місце туристичної індустрії у міжнародній економіці та міжнародних економічних відносинах.

4) Індекс конкурентоспроможності країн в сфері туризму та подорожей.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення, який обслуговує туристів під час подорожі включає

А.перевезення за маршрутами "місто-аеропорт" або "місто-вокзал"; перевезення фунікулерами, підвісними канатними дорогами тощо, якщо вони складають систему міських і приміських транспортних перевезень

В.залізничні пасажирські перевезення міжміського сполучення

С.надання в оренду приватного автотранспорту з водієм

Д.надання в оренду прогулянкових човнів з екіпажем для перевезень морем

2. Пасажирський авіаційний транспорт, який обслуговує туристів під час подорожі включає

А.польоти з метою огляду краєвидів і визначних пам'яток

В.чартерні пасажирські рейси

С.перевезення пасажирів авіаційним транспортом за встановленим маршрутом і розкладом

Д. усі відповіді вірні

3. Фізичні особи, які проводять діяльність, пов'язану з туристичним супроводом

А.гіди-перекладачі, екскурсуводи, спортивні інструктори, провідники

В.суб'єкти підприємницької діяльності, що надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), харчування

С.туристичні оператори

Д.суб'єктів підприємницької діяльності, що надають екскурсійні та розважальні туристичні послуги

4. Продуценти туристичного ринку, які виробляють певні компоненти туристичного продукту – туристичні підприємства, які

А.безпосередньо виробляють туристичний продукт та обслуговують туристів та подорожуючих осіб

В.комбінують комплексний туристичний продукт

С.здійснюють організаторську діяльність із надання туристичних послуг

Д. посередницьку діяльність із надання туристичних послуг

5. По відношенню до створення та реалізації туристичного продукту туристичний оператор здійснює

А. реалізацію туристичного продукту

В.комбінування, формування, реалізацію туристичного продукту

С. споживання туристичного продукту

Д. комбінування та формування туристичного продукту

Тема 7. Безпека в туризмі

Форми контролю: проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1) Обов'язки у сфері безпеки в туризмі осіб, які організовують експлуатацію туристичних ресурсів.

2) Захист інтересів українських туристів за межами України.

3) Фінансове забезпечення відповідальності туроператора та турагента.

4) Страхування туристів при здійсненні туристичних поїздок.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. З метою забезпечення безпеки туристів суб'єкти туристичної діяльності, здійснюючи відповідний вид діяльності, зобов'язані

А. подавати відомості про зниклих осіб

В. оперативно інформувати органи місцевої влади та відповідальних осіб про надзвичайні ситуації, в яких опинилися туристи

С. забезпечувати надання оперативної допомоги особам, які постраждали під час подорожі

Д. усі відповіді вірні

2. Країни з екстремальним ризиком безпеки подорожі

А. протести часто бувають насильницькими і можуть націлюватися на іноземців, а також можуть загостритись через проблеми управління, включаючи безпеку чи спроможність до правопорядку

В. державний контроль та правопорядок можуть бути мінімальними чи не існувати на великих територіях країни

С. періодичні політичні заворушення, насильницькі протести, повстання та/або випадкові акти тероризму

Д. рівень злочинності є низьким, а расові, сектантські або політичні насильства чи громадянські хвилювання є рідкістю

3. Країни з низьким ризиком безпеки подорожі

А. жорстокі злочини та тероризм створюють значні ризики для мандрівників

В. не існує значного політичного насильства чи громадянських заворушень, а також загального, расового або цілеспрямованого насильства щодо іноземців

С. періодичні політичні заворушення, насильницькі протести, повстання та/або випадкові акти тероризму

Д. рівень злочинності є низьким, а расові, сектантські або політичні насильства чи громадянські хвилювання є рідкістю

4. Країни з середнім ризиком безпеки подорожі

А. жорстокі злочини та тероризм створюють значні ризики для мандрівників

В. якщо тероризм є загрозою, терористичні групи мають обмежені оперативні можливості, а терористичні акти зустрічаються рідко

С.подорожуючи можуть зазнати ризику від загального, сектантського або расового насильства та насильницького злочину

Д. сектантське або расове насильство є звичайним явищем, та може бути орієнтовано безпосередньо на іноземців

5. Складова «Безпека та охорона» Індексу конкурентоспроможності країн у секторі подорожей і туризму розраховується за допомогою показників

А. затрати бізнесу на боротьбу зі злочинністю; надійність поліції; затрати бізнесу на боротьбу з тероризмом; індекс тероризму; рівень вбивств

В.забезпеченість лікарями; доступ до безпечної питної води; забезпеченість лікарнями

С.урядові витрати на індустрію туризму; ефективність маркетингу для залучення туристів

Д. ефективність правових рамок врегулювання суперечок; вплив оподаткування на стимули до інвестування

Тема 8. Пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму

Форми контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1) Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 168-р «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року».

2) Наказ Мінекономрозвитку від 28.12.2017 №1902 «Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року у 2018 році».

3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.08.2013 № 843-р «Про затвердження переліку пріоритетних галузей економіки».

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Реалізація державної політики в галузі туризму здійснюється шляхом

А. визначення і реалізації основних напрямів державної політики в галузі туризму, пріоритетних напрямів розвитку туризму

В. визначення порядку класифікації та оцінки туристичних ресурсів України, їх використання та охорони

С. спрямування бюджетних коштів на розробку і реалізацію програм розвитку туризму

Д. усі відповіді вірні

2. Реалізація державної політики в галузі туризму здійснюється шляхом

А. встановлення системи статистичного обліку і звітності в галузі туризму та курортно-рекреаційного комплексу

В. організації і здійснення державного контролю за дотриманням законодавства в галузі туризму

С. визначення пріоритетних напрямів і координації наукових досліджень та підготовки кадрів у галузі туризму

Д. усі відповіді вірні

3. Основні пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму

- А. розширення міжнародного співробітництва, утвердження України на світовому туристичному ринку; створення сприятливих для розвитку туризму умов шляхом спрощення та гармонізації податкового, валютного, митного та прикордонного регулювання
- В. створення сприятливих умов для розвитку індустрії туризму, підтримка пріоритетних напрямів туристичної діяльності
- С. збереження цілісності туристичних ресурсів України, їх раціональне використання, охорона культурної спадщини та довкілля, врахування державних і громадських інтересів при плануванні та забудові територій
- Д. координація наукових досліджень та підготовка кадрів у галузі туризму; участь в розробці та реалізації міжнародних програм з розвитку туризму

4. Виключні повноваження Верховної Ради України в галузі туризму

- А. затвердження нормативно-правових актів, що регулюють відносини в галузі туристичної діяльності
- В. розробка та затвердження програми розвитку туризму в Україні і фінансування їх виконання відповідно до бюджетного законодавства
- С. здійснення державного управління та забезпечення реалізації державної політики в галузі туризму;
- Д. визначення основних напрямів державної політики в галузі туризму; визначення правових засад регулювання відносин у галузі туризму; визначення в законі про Державний бюджет України обсягу фінансового забезпечення туристичної галузі

5. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі туризму

- А. затвердження нормативно-правових актів, що регулюють відносини в галузі туристичної діяльності; забезпечення раціонального використання туристичних ресурсів
- В. визначення основних напрямів державної політики в галузі туризму; визначення правових засад регулювання відносин у галузі туризму
- С. розроблення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у сфері туризму та курортів
- Д. забезпечення розроблення та виконання програм розвитку туризму та курортів

Тема 9. Мережа державних органів інституційно-правового управління та регулювання розвитку туризму

Форми контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:
 - 1) Основні завдання Департаменту туризму та курортів.
 - 2) Основні завдання Українського агентства зі стандартизації ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості».
 - 3) Основні завдання Державної служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.
3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі туризму

- А. участь у здійсненні стандартизації туристичних послуг та об'єктів туристичної інфраструктури
- В. участь у здійсненні комплексного аналізу і прогнозування розвитку сфери туризму та курортів тощо
- С. організація та забезпечення реалізації державної інвестиційної політики в туристичній галузі; створення державної системи наукового забезпечення в галузі туристичної діяльності
- Д. участь у представленні країни в міжнародних туристичних організаціях і міжнародних заходах з туризму

2. Основні завдання Департаменту туризму та курортів

- А. розроблення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у сфері туризму та курортів; реалізація пріоритетних напрямів державної політики у сфері туризму
- В. організація та забезпечення реалізації державної інвестиційної політики в туристичній галузі; створення державної системи наукового забезпечення в галузі туристичної діяльності
- С. сприяння розвитку туристичної індустрії та створення ефективної туристичної інфраструктури;
- Д. затвердження нормативно-правових актів, що регулюють відносини в галузі туристичної діяльності; забезпечення раціонального використання туристичних ресурсів

3. Забезпечення ліцензування туроператорської діяльності, здійснення стандартизації туристичних послуг покладено на

- А. Департаменту туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
- В. Українське агентство зі стандартизації ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»
- С. Державну службу з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів
- Д. Кабінет Міністрів України

4. Забезпечення розроблення стандартів, експертизу проектів стандартів, сертифікацію продукції та послуг та систем управління у тому в числі і в туризмі здійснює

- А. Департамент туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
- В. Українське агентство зі стандартизації ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»
- С. Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів
- Д. Кабінет Міністрів України

5. Здійснення у межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства з питань туристичної діяльності покладено на

- А. Департаменту туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
- В. Українське агентство зі стандартизації ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»
- С. Державну службу з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів
- Д. Кабінет Міністрів України

Тема 10. Ліцензування та стандартизація туристичної діяльності

Форми контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 991 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності».
- 2) Ліцензійні умови провадження туроператорської діяльності.
- 3) Ліцензійний реєстр суб'єктів туроператорської діяльності.
- 4) Видача ліцензії. Анулювання ліцензії.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Державна система стандартизації у сфері туристичної діяльності спрямована на:

- А. захист інтересів споживачів і держави з питань безпеки туризму, життя і здоров'я громадян, охорони майна та довкілля
- В. класифікацію туристичних ресурсів України, забезпечення їх охорони
- С. підвищення якості товарів, робіт, послуг відповідно до потреб споживачів
- Д. усі відповіді вірні

2. Державна система стандартизації у сфері туристичної діяльності спрямована на:

- А. забезпечення безпеки об'єктів туристичних відвідувань з урахуванням ризику виникнення природних і техногенних катастроф
- В. взаємозамінність та сумісність товарів, робіт, послуг, їх уніфікацію
- С. створення нормативної бази функціонування систем стандартизації і сертифікації товарів, робіт, послуг
- Д. усі відповіді вірні

3. Суб'єкт підприємницької діяльності, який отримав ліцензію на туроператорську діяльність, має

- А. виключне право на надання послуг з оформлення документів для виїзду за межі України
- В. виключне право на надання послуг з оформлення документів для в'їзду на територію України
- С. виключне право на надання послуг страхування
- Д. виключне право на надання екскурсійних послуг

4. Встановлення об'єктам туристичної інфраструктури відповідної категорії здійснюється за заявою

- А. центрального органу виконавчої влади
- В. місцевої державної адміністрації
- С. власника
- Д. українського науково-дослідного і навчального центру проблем стандартизації, сертифікації та якості

5. Знак категорії об'єктів туристичної інфраструктури

- А. вивіска на фасаді будівлі з інформацією про власника об'єкта
- В. вивіска на фасаді будівлі з інформацією про вид об'єкта та його категорію
- С. вивіска на фасаді будівлі з інформацією про кількість зірок
- Д. вивіска на фасаді будівлі з інформацією про номерний фонд

Тема 11. Договір на туристичне обслуговування

Форми контролю: тестування, розв'язання практичних завдань.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Договір на екскурсійне обслуговування.
- 2) Договір на готельнеобслуговування.
- 3) Ваучер.
- 4) Агентський договір.
- 5) Субагентський договір.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Зміна ціни туристичного продукту можлива не пізніш

- A. 20 днів до початку туристичної подорожі
- B. 30 днів до початку туристичної подорожі
- C. 3 днів до початку туристичної подорожі
- D. 25 днів до початку туристичної подорожі

2. Кожна із сторін договору натуристичне обслуговування до початку туристичної подорожі може вимагати внесення змін до цього договору або його розірвання у зв'язку із

- A. погіршенням умов туристичної подорожі, зміни її строків
- B. непередбаченим підвищенням тарифів на транспортні послуги
- C. запровадженням нових або підвищенням діючих ставок податків і зборів, інших обов'язкових платежів
- D. усі відповіді вірні

3. Туроператор (турагент) зобов'язаний повідомити туриста про зміну обставин якими сторони керувалися під час укладення договору на туристичне обслуговування

- A. не пізніш як за п'ять днів до початку туристичної подорожі з метою надання йому можливості відмовитися від виконання договору або внести зміни до договору
- B. не пізніш як за три дні до початку туристичної подорожі з метою надання йому можливості відмовитися від виконання договору або внести зміни до договору
- C. не пізніш як за два дні до початку туристичної подорожі з метою надання йому можливості відмовитися від виконання договору або внести зміни до договору
- D. не пізніш як за тридцять днів до початку туристичної подорожі з метою надання йому можливості відмовитися від виконання договору або внести зміни до договору

4. Турист вправі відмовитися від виконання договору на туристичне обслуговування до початку туристичної подорожі за умови

- A. 50% відшкодування туроператору (турагенту) фактично здійснених ним документально підтверджених витрат, пов'язаних із відмовою
- B. часткового відшкодування туроператору (турагенту) фактично здійснених ним документально підтверджених витрат, пов'язаних із відмовою
- C. відшкодування туроператору (турагенту) фактично здійснених ним документально підтверджених витрат, пов'язаних із відмовою
- D. вірна відповідь відсутня

5. У договорі на туристичне обслуговування зазначається

- A. види і способи забезпечення харчування
- B. правила в'їзду до країни (місця) тимчасового перебування та перебування там
- C. мінімальна кількість туристів у групі (у разі потреби)
- D. усі відповіді вірні

Тема 12. Міжнародне співробітництво у сфері туризму

Форми контролю: проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Міжнародні міжурядові і неурядові організації в сфері туризму універсального характеру.
- 2) Міжнародні міжурядові і неурядові організації в сфері туризму спеціалізованого характеру.
- 3) Співробітництво в рамках Організації за демократію та економічний розвиток – ГУАМ.
- 4) Хартія туризму.
- 5) Гаазька декларація Міжпарламентської конференції по туризму.
- 6) Глобальний етичний кодекс туризму.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Міжнародна співпраця в сфері туризму розвивається у формах

- A. співпраця на двосторонній та трьохсторонній основі
- B. співпраця на двосторонній та багатосторонній основі
- C. співпраця на трьохсторонній та багатосторонній основі
- D. співпраця між країнами та міжнародними організаціями

2. Заходи співпраці в сфері туризму на двосторонній основі спрямовані на

- A. широку підтримку діяльності й співпраці туристичних організацій обох країн
- B. спрощення прикордонних, митних та інших туристичних формальностей
- C. обмін туристичною інформацією
- D. усі відповіді вірні

3. Заходи співпраці в сфері туризму на двосторонній основі спрямовані на

- A. сприяння збільшенню обсягів туристичних поїздок (групових і індивідуальних) між обома країнами
- B. надання допомоги в підготовці професіональних кадрів для сфери туризму
- C. координацію співпраці туристичних адміністрацій у межах UNWTO та інших міжнародних туристичних організацій
- D. усі відповіді вірні

4. Співпраця на багатосторонній основі в сфері туризму передбачає

- A. широку підтримку діяльності й співпраці туристичних організацій двох країн
- B. погоджені двома країнами умови довготривалої співпраці у розвитку туризму
- C. координацію дій із розвитку міжнародного туризму між декількома країнами

D. сприяння збільшенню обсягів туристичних поїздок між двома країнами

5. Формами багатосторонньої співпраці у сфері туризму є

A. міжнародні наради

B. міжнародні форуми з питань туризму

C. міжнародні туристичні організації

D. усі відповіді вірні

Навчальне видання

Горіна Ганна Олександрівна
Ніколайчук Ольга Анатоліївна

Кафедра міжнародної економіки та туризму

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА»**

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 2.

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.